

**DJ.R.GULYAMOV, D.A.MAMATQULOV,
M.T.AXMEDOVA, M.X.UMAROVA, M.A.ABIDJANOVA**

NEYROPEDAGOGIKA

(METODIK QO'LLANMA)

CH0000033251

To'hkent - 2017

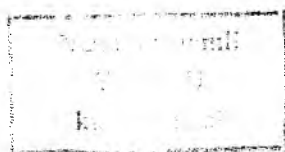
**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA
MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

**HIZOMIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA
UNIVERSITETI**

**Uj.R.GULYAMOV, D.A.MAMATQULOV, M.T.AXMEDOVA,
M.X.UMAROVA, M.A.ABIDJANOVA**

NEYROPEDAGOGIKA

(METODIK QO‘LLANMA)

U-8167/1

Toshkent - 2017

Gulyamov Dj.R., Mamatkulov D.A., Axmedova M.T., Umarova M.X, Abidjanova M.A. **Neyropedagogika** (metodik qo'llanma) / Dj.R.Gulyamov taxriri ostida. –Toshkent: TDPU, 2017. -113 b.

Ushbu metodik qo'llanmada neyropedagogika fanining maqsadi, vazifalari, mazmuni va bo'limlari, neyropedagogik diagnostika metodlari, o'quv guruhining neyropedagogik tarkibi hamda o'quvchilar tafakkuri strategiyasini hisobga olgan metod va texnologiyalar yoritilgan.

Metodik qo'llanma pedagogika oliy ta'lim muassasalari bakalavriat va magistratura bosqichi talabalari, pedagog-o'qituvchilarning malakasini oshirish va qayta tayyorlash kursi tinglovchilari, pedagogika kolleji o'qituvchilari hamda ta'lim-tarbiya sohasida faoliyat yurituvchi barcha mutaxassislar uchun mo'ljallangan.

Taqrizchilar:

K.A.Saparo'v	– biologiya fanlari doktori, professor;
A.SH.Muxsiyeva	– pedagogika fanlari nomzodi, dotsent.

Nizomiy nomidagi TDPU Uslubiy kengashining 2017 yil 18 miydagi
10–sonli bayonnomasi

MUNDARIJA

KIRISH (Dj.R.Gulyamov)	5
1. ODOM NERV SISTEMASINING TUZILISHI VA FUNKSIYALARI (D.A.Mamatkulov, Dj.R.Gulyamov)	7
1.1. Odam nerv sistemasining tuzilishi	7
1.2. Odamning oliy nerv faoliyati	23
1.3. Oliy nerv faoliyatining yosh xususiyatlari	31
2. NEYROPEDAGOGIKA PEDAGOGIKANING YANGI AMALIY SOHASI SIFATIDA (Dj.R.Gulyamov)	38
2.1. Neyropedagogikaning yangi fan sifatida yuzaga kelishi	38
2.2. Neyropedagogikaning maqsadi, mazmuni va mohiyati	41
2.3. Neyropedagogikaning asosiy holatlari	43
3. O'QUVCHILARNING NEYROPEDAGOGIK XUSUSIYATLARI VA BILISH JARAYONI	48
3.1. O'quvchilarning neyropedagogik xususiyatlarini hisobga olish pedagogik muammo sifatida (Dj.R.Gulyamov)	48
3.2. Yarimsharlar assimetriyasining bilish jarayoniga ta'siri (Dj.R.Gulyamov)	52
3.3. O'quvchilarni kasb-hunarga yo'naltirishda neyropedagogik xususiyatlarning ahamiyati (M.A.Abidjanova, Dj.R.Gulyamov)	56
4. YARIMSHARLAR ASSIMETRIYASI VA BOLALARNING GENDER FARQLARI (Dj.R.Gulyamov)	64
4.1. Yarimsharlar assimetriyasi tipining insonni gender xususiyatlariga bog'liqligi	64
4.2. Ta'lim jarayonini tashkil etishda bolalarning gender xususiyatlarini hisobga olish	70
5. CHAPQO'LLIK VA YARIMSHARLAR ASSIMETRIYASI (M.X.Umarova)	74
5.1. Chap qo'li yetakchi bolalarda yarimsharlar funksional tashkil etilishining o'ziga xosligi	74
5.2. Chapqo'llikning psixofiziologik jihatlar	79
5.3. Chapaqay o'quvchilarga ta'lim-tarbiya berish	82
6. NEYROPEDAGOGIK DIAGNOSTIKA (Dj.R.Gulyamov)	88
6.1. Neyropedagogik diagnostikaning mohiyati	88
6.2. Yarimsharlar funksional assimetriyasining tiplarini aniqlash metodlari	89
6.3. Yetakchi yarimsharni so'rovnoma metodi asosida aniqlash	92
6.4. Bolalarni yarimsharlar funksional assimetriyasi tiplariga asoslangan psixologik portretlari	95
7. REPREZENTATIV TIZIMLARNI INSON FAOLIYATIDAGI AHAMIYATI VA ULARNI ANIQLASH YO'LLARI (M.T.Axmedova)	103
7.1. Reprezentativ tizimlar idrok modellari sifatida	103
7.2. Reprezentativ tizimlarning odamlar hayotida namoyon bo'lishi	104
7.3. Reprezentativ tizimlarga kalitlar.	107
7.4. Ko'zlar holati va reprezentativ tizimlar ishlash dinamikasi.	112

7.5. Ko'z-harakat reaksiyalarining kengaytirilgan tavsifi.	114
7.6. Ko'z harakatlari patternlaridan foydalanish	117
8. TA'LIM MUHITINING NEYROPEDAGOGIK TARKIBI (Dj.R. Gulyamov)	121
8.1. Ta'lim muhiti neyropedagogik tarkibining asosiy holatlari	121
8.2. Vertikal neyropedagogik maydonlar	122
8.3. Gorizontal neyropedagogik maydonlar.	125
8.4. O'quv guruhi neyropedagogik tarkibining tavsifi	128
9. O'QUVCHILAR TAFAKKURI STRATEGIYASINI HISOBGA OLGAN O'QITISH METODLARI VA TEXNOLOGIYALARI	131
9.1. Ta'lim jarayonida individual lateratsiya profillarini hisobga olish (Dj.R. Gulyamov)	132
9.2. "Boshqacha qilib aytganda" metodi (D.R. Gulyamov)	134
9.3. Yarimsharlar funksional assimetriyasini hisobga olgan "Neyropedagogik binar ma'ruza" metodi (Dj. R. Gulyamov, M. Abidjanova)	136
9.4. Polimodal ta'lim texnologiyasi (Dj.R. Gulyamov)	139
9.5. Sintezlangan ta'lim texnologiyasi (Dj.R. Gulyamov)	142
9.6. O'quvchilarni o'qish, yozish va tilga o'rgatishning o'ziga xosliklari (Dj.R. Gulyamov)	147
XULOSA (Dj. R. Gulyamov)	152
Foydalanilgan adabiyotlar	155